

якості підготовки фахівців: проблеми та шляхи їх вирішення в умовах глобалізації та євроекономічної інтеграції: монографія / за заг. ред.: В. В. Іванишин / Подільський держ. ун-т. Кам'янець-Подільський; Херсон: Олді+, 2022. С. 124–133.

2. Коваль К. О. Розвиток “soft skills” у студентів – один з важливіших чинників працевлаштування. *Вісник Вінницького політехнічного університету*. 2015. № 2. С. 162–167.

3. Кокарева А. М. Професійна підготовка майбутніх фахівців у системі інженерно-технічної освіти України. *Актуальні проблеми вищої професійної освіти: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф.* Київ, 2019. С. 74–75.

4. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи (Бібліотека з освітньої політики) : монографія / Н. М. Бібік та ін. / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ : К.І.С., 2004. 112 с.

УДК : 378.147; 335:81.243

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ В СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

*Ярмолович О.І., к.пед.н., доцент
Військова Академія (м.Одеса)
Ярмолович Ю.Р., к. тех. н., доцент
Національний університет «Одеська морська академія»
Череватий Є., курсант факультету ВР та ССО
Військова Академія (м.Одеса)*

Дистанційна форма навчання значно розширює можливості вдосконалювання освітнього процесу, дозволяє здобувачам освіти брати участь в навчальному процесі незалежно від їхнього фізичного

місцезнаходження. Вперше дистанційна форма навчання була запроваджена більш ніж сто років тому - надсилання звичайною поштою лекційних матеріалів, індивідуальних завдань, пересилання виконаних завдань на перевірку. З розвитком технологій можливості розширювались, запроваджували телевізійні лекції, надсилали учбові аудіо та відеоматеріали, використовували інтернет мережі. Епідеміологічні обмеження 2019 року надали додатковий поштовх розвитку дистанційним формам навчання.

Освітній простір формується на основі законодавчих нормативів. Використання дистанційної форми навчання сьогодні в Україні регулюється низкою документів: наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання», Національною доктриною розвитку освіти, Концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні, Національною програмою інформатизації [1].

Світовою освітньою спільнотою накопичено значний досвід застосування різних форм дистанційної освіти в практиці викладання. Конференції, тематичні зустрічі, різні публікації висвітлюють основні переваги та недоліки застосування різних форм дистанційної освіти, вказують на можливість реалізації цих переваг в мережі навчальних закладів різного рівня. Наше дослідження зорієнтовано на застосування різних форм дистанційної освіти в вищих навчальних закладах. Слід зазначити, що реалії воєнного часу значно обмежують можливості втілення переваг дистанційної освіти. Особливо це стосується спеціалізованих учбових закладів, зокрема військових.

Так, можливість самостійного планування графіку навчання, робота з навчальним матеріалом в індивідуальному темпі, вибір у часі отримання електронного контенту полегшує сприйняття дидактичного матеріалу, але не може бути повноцінно реалізована в військовому закладі освіти

внаслідок специфіки організації побуту курсантів (слухачів). В умовах воєнного стану, підвищеного рівня небезпеки, неможливості передбачати майбутні ситуації використання в навчанні такої переваги проблематично.

Реалізація принципу студентоцентричності, можливості реалізувати індивідуальні освітні траєкторії, долучатися до автоматичних систем оцінювання, взаємодіяти з іншими курсантами мотивує підвищення активності слухачів в освітньому процесі, полегшує сприйняття інформації. Ця перевага може бути реалізована в рамках конкретної спеціалізації.

Такий бонус як заощадження коштів внаслідок відсутності необхідності мати/ орендувати та обслуговувати спеціалізовані приміщення, лекційні зали, аудиторії, заощадження часу та коштів слухачів на відвідування учбового закладу, бібліотек, може бути реалізована частково. Онлайн-навчання дозволяє уникнути витрат часу на переміщення викладачів до навчального закладу.

Специфіка військових учбових закладів потребує перебування у колективі, формування навичок колективних дій, суворого підпорядкування. Ця перевага може бути реалізована частково, наприклад під час самопідготовки.

Та сама специфіка військових учбових закладів перешкоджає повноцінно організувати індивідуальне освітнє середовище для здобувачів різних уподобань. Організація комфортних умов без відволікаючих чинників під час воєнних дій не розглядається.

Освітня спільнота відмічає зручність отримання інформації про перебіг освітнього процесу у дистанційній формі. Взаємодія з електронними ресурсами, використання цифрових платформ значно спрощують отримання та формалізацію інформації щодо перебігу освітнього процесу. З'являється можливість оперативного покращення навчальних матеріалів, моніторингу динаміки успішності, оцінювання

ефективності впроваджених змін [5]. Для спеціалізованих освітніх закладів така перевага може бути реалізована повною мірою, за умов захисту закритої інформації.

Також повноцінно може бути вирішено питання наявності кваліфікованих кадрів. Дистанційне навчання дозволяє дати можливість найкращим викладачам доносити свої знання до максимальної кількості здобувачів. Треба визнати, що робота з дистанційними формами навчання потребує від викладачів отримання додаткової кваліфікації і підвищенні професіонального рівня. Процес підготовки навчального матеріалу клопіткий і потребує набуття від викладачів навичок користування спеціалізованими ресурсами, розробки власних комп'ютерних програм [4].

Організація навчання в дистанційному форматі не тільки значно зменшує потребу у друкованих матеріалах, але й надає можливість оперативно оновлювати, модифікувати, осучаснювати навчальні матеріали без необхідності перевидавати і знову купувати зношені паперові носії. Заміна більшості друкованих навчальних матеріалів може бути реалізована в будь-якому учбовому закладі, в тому числі і спеціалізованому.

Аналіз тематичних теоретичних джерел, розгляд освітньо-професійних програм трьох вищих навчальних закладів, які готують майбутніх офіцерів: Військова Академія (м. Одеса), Одеський державний екологічний університет Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, Національний університет «Одеська морська академія», спостереження і аналіз проходження навчального процесу в указаних навчальних закладах дали змогу зробити висновки щодо використання дистанційної форми навчання в освітньому просторі вищих навчальних закладів з професійною зорієнтованістю на майбутніх офіцерів.

Перший і базовий висновок - є той, що дистанційна форма навчання може бути використана в освітньому процесі вищих навчальних закладів,

де готують військовослужбовців, а саме майбутніх офіцерів.

Другий висновок – відбиває професійну орієнтацію таких навчальних закладів. Вищі військові навчальні заклади (ВВНЗ) мають власну, притаманну саме їм специфіку імплементації принципів дистанційного навчання.

Третій висновок стосується сьогоденних подій в нашій країні, як території розміщення вказаних навчальних закладів. Останній висновок полягає в наступному: більшість обмежень, які знижують ефективність використання дистанційної форми навчання в спеціалізованих вищих учбових закладах мають сталий характер і не будуть усунені з закінченням військових дій.

Проблема ефективного використання дистанційної форми навчання є сьогоденною проблемою. Специфіка вищих навчальних закладів, де готують військовослужбовців передбачає доскіпливу увагу до методики використання певних окремих технологій використання дистанційної форми навчання. Дослідження цієї дидактичної специфіки навчального процесу є питанням наступних досліджень.

Література

1. Про затвердження Положення про дистанційне навчання. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13/print1389899592029395> (дата звернення: 27.10.2024).

2. Reasons Why Self-Paced Training Is Highly Effective. KnowledgeWave: Microsoft Office 365 Training Experts. URL: <https://www.knowledgewave.com/blog/self-paced-training> (date of access: 27.10.2024).

3. Ярмолович О. І., Ярмолович Ю. Р. Підвищення професійного рівня курсантів закладів вищої освіти шляхом залучення до науково

дослідницької діяльності. *Modern aspects of science*. 2022. № 22. С. 281–310.

4. E-Learning. Google Books. URL: <http://surl.li/szbtme>
(date of access: 27.10.2024)

5. Wright G. B. Student-Centered Learning in Higher Education. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*. 2011. Vol. 23, no. 3. P. 92–97.

УДК 37.014.5

СУСПІЛЬСТВО ЗНАННЯ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

*Радіонова Л. О. канд. філософ. наук, доцент
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Сучасне суспільство, що характеризується надскладністю, багатовимірністю, перетворене онтологічно, аксіологічно, структурно і функціонально – це даність, щодо визначення якої все ще не сформувалося єдиної думки. Для позначення сучасного етапу розвитку соціуму використовується безліч трактувань, це зумовлено неможливістю конструювання цілісного образу сучасного соціуму і потребою в глибинних дослідженнях окремих його граней і структур. Складність і непередбачуваність соціальних процесів, зростаюче значення знання в усіх сферах життєдіяльності та пов'язаної з ним інтелектуальної праці